

Geachte Kamerlid,

Op 5 oktober aanstaande spreekt u in de Vaste Kamercommissie voor I&M met staatssecretaris Dijksma over de Milieuraad van 13 oktober. Vooruitlopende op de geannoteerde agenda willen Greenpeace, Milieudefensie en Natuur en Milieu u graag de volgende punten meegeven.

COP 23 in Bonn

In haar verslag van de informele bijeenkomst van Milieuministers in juni stelt staatssecretaris Dijksma dat “het momentum van Parijs behouden moet blijven en de focus moet liggen op ambitieuze implementatie”. Wij ondersteunen die ambitie uiteraard van harte, maar constateren tegelijkertijd dat de Nederlandse regering sinds de ondertekening eind 2015 daartoe weinig tot niets gedaan heeft. Er kwam ondanks aandringen van de Kamer géén plan voor een kolenexit, de uitvoering van het Energieakkoord laat nog altijd gaten zien, de doelen van het Urgendavonnis blijven buiten bereik, in 2016 steeg de CO₂-uitstoot en het sluiten van een regeerakkoord met ambitieus klimaatbeleid (waarvoor zeer brede steun bestaat) laat nog altijd op zich wachten. Met deze *track-record* komt een pleidooi van het behoud van momentum nogal gratuit over.

Het is ernstig dat na het aanscherpen van de mondiale klimaatambities nu al bijna twee jaar tijd verloren is gegaan zonder dat Nederland zelf extra maatregelen heeft vastgesteld. Ten onrechte wordt er nog steeds van uit gegaan dat we tot 2050 hebben om onze energievoorziening klimaatneutraal te maken, terwijl de anderhalvegraaddoelstelling slechts tot 2035 ruimte biedt voor CO₂-uitstoot. Dit rapport van het New Climate Institute laat dat zien:

[http://m.greenpeace.nl/Global/nederland/2014/Persberichten/Paris%20Agreement%20for%20NL%202016%2029%2009_NewClimate%20\(1\).pdf](http://m.greenpeace.nl/Global/nederland/2014/Persberichten/Paris%20Agreement%20for%20NL%202016%2029%2009_NewClimate%20(1).pdf)

Begin 2018 moet Nederland bij de Europese Commissie een conceptplan aanleveren hoe er invulling wordt gegeven aan de klimaat- en energiedoelen (Integrale Nationale Energie- en Klimaatplannen).

Wij vragen u er bij de staatssecretaris op aan te dringen in het INEK-plan voor Nederland uit te gaan van een ondergrens van wat nu al moet van de EU én een bovengrens van wat nodig is om binnen het anderhalvegraaddoel te blijven.

Wij vragen u bovendien bij de staatssecretaris te benadrukken dat het van groot belang is dat Nederland binnen de Milieuraad in de onderhandelingen met het Europees Parlement pleit voor een Energie Efficiency Richtlijn (EED) die ambitieus is en niet betekenisloos wordt door uitzonderingsclausules.

Agenderen uitstoot lucht- en scheepvaart

Hoewel het aandeel sterk toeneemt, wordt de CO₂-uitstoot van de lucht- en scheepvaart uitgezonderd van het klimaatakkoord van Parijs. Dat gegeven staat op gespannen voet met het streven om de opwarming van de aarde binnen de anderhalve graad te houden. Een rapport van CE liet zien dat die ambitie voor de bijdrage van een land als Nederland onhaalbaar is als deze sectoren niet met nieuw beleid geconfronteerd worden:

<http://www.greenpeace.nl/Global/nederland/report/2017/klimaat%20en%20energie/Klimaatbeleid%20voor%20mobiliteit%20op%20de%20kaart.pdf>

Nederlands heeft als klein land met haar open handelseconomie en strategische ligging relatief enorm grote lucht- en zeehavens, waarmee zeer veel geld verdiend wordt. Dat geeft ons land een speciale verantwoordelijkheid om voorop te lopen bij het vormgeven van maatregelen voor CO2-reductie in deze sectoren.

Wij vragen u er bij de staatssecretaris op aan te dringen op de Klimaatop de noodzaak van CO2 beperkende maatregelen voor de lucht- en scheepvaart te (blijven) agenderen en vooruitlopend daarop zelf stappen in eigen land te ondernemen.

(Bestel)auto's

Op de COP23 in Bonn wordt een side event georganiseerd over elektrisch vervoer. Relevant, want de EC zal eind dit jaar of begin 2018 een voorstel doen voor CO2 normen na 2021 en EV normen. Nederland steunt doorgaans altijd scherp bronbeleid, wat uiteraard heel goed is. Net zo belangrijk is het om van fabrikanten een verplicht aanbod EV te verlangen, zodat het aanbod in de markt groter wordt en de markt en benodigde infrastructuur verder kan ontwikkelen.

Daarnaast zijn de Europese normen voor bestelbusjes erg zwak, waardoor er weinig aanbod is in schone bestelbusjes.

Wij vragen u de staatssecretaris naast scherpe CO2-normen voor fabrikanten ook te laten pleiten voor een verplicht aanbod elektrisch vervoer voor fabrikanten. Ook kunt u de staatssecretaris vragen ertoe op te roepen de normen voor bestelbusjes verder aan te scherpen.

Verenigde Staten

Bij monde van de diplomaat Rex Tillerson leek de VS half september opnieuw te suggereren onder voorwaarden bij het Klimaatakkoord van Parijs te willen blijven. Deze week suggereerde Eurocommissaris Canete ruimte te zien, voor een eigen weg voor de VS. Terecht noemde staatssecretaris Dijksema een dergelijke heronderhandeling uitgesloten. Met haar vinden wij dat de ernst van klimaatverandering die nu al zichtbaar zijn en de noodzaak om maatregelen te nemen om de opwarming van de aarde te beperken tot anderhalve graad geen ruimte laten voor welke concessie dan ook aan de VS. Overigens: Nu na de verwoestingen door de orkanen Harvey en Irma ook Nicaragua tot het Klimaatakkoord toetreed, is alleen Syrië nog geen ondertekenaar.

Wij vragen u de lijn van de regering te blijven steunen om geen enkele concessie richting de VS te overwegen om hen bij het Klimaatakkoord te houden.

Met hartelijke groet, mede namens de collega's van Natuur en Milieu en Milieudefensie,